

19 ČNOSŤ JEDNODUCHOSTI

Úvod³⁰⁶

„Bud'te teda opatrní ako hady a jednoduchí ako holubice“ (*Mt 10,16b*).

„Cieľom čnostného života je stať sa podobným Bohu“ (*KKC 1083*). Katechizmus pridáva, že čnosť je trvalá a stála dispozícia konať dobro (*KKC 1833*). Čnosť je nielen ozdobou človeka, ale aj jeho potrebou. „Všetci veriaci v Krista akéhokoľvek stavu a postavenia sú povolaní k plnosti kresťanského života a dokonalosti lásky“ (*LG 40*). Čnosť, svätosť, vzťah s Kristom... tieto časti života nemôže nik od seba odtrhnúť. Idú spolu. Potrebu napredovania v duchovnom živote má mať každý veriaci a tempo napredovania dáva Pán Boh. Katechizmus hovorí: „Duchovný pokrok smeruje k stále dôvernému zjednoteniu s Kristom“ (*KKC 2014*). Čnosti je veľa, podobne ako je veľa kvetov na lúke. Každý kvet je iný, a pritom jedinečný. No pohľad na lúku prezrádza, že rozmanitosť kvetov vytvára úžasnú jednotu. Akosi podobne je to i s čnosťami u ľudí. Nemá každý rozvinutú v rovnakej miere čnosť pokory, alebo nádeje, či poslušnosti. Čnosti spoločne v Cirkvi vytvárajú jedno zosúladené, spoločné a mystické telo Kristovo.

19.1 Dôležitosť jednoduchosti

Kristus si vyvolil Dvanástich, posielal ich do sveta ohlasovať Zvesť, ale ich aj poučal. Medzi radami, ktoré dáva, zaznieva i reč o prenasledovaní. Kristus to vedel a neostal iba pri konštatovaní, ale im ponúka aj obranu, nie v podobe zbrani, ale v hadej opatrnosti a holubičej jednoduchosti. Prečo Kristus odporúča jednoduchosť? Odpoveď môžeme nájsť i vo svedectve svätých, ktorí nás predišli do neba. Im dal Boh milosti na dosiahnutie dokonalosti a oni s nimi spolupracovali.

19.2 Svetlá jednoduchosti

Najbližším príkladom jednoduchosti je Panna Mária. V jej živote môžeme sledovať ako u sestry všetky čnosti, ktoré ponúka Boh ľuďom. Slúžiť Bohu s nerozdeleným srdcom pripomína Písmo. Pán Ježiš v „reči na vrchu“ hovorí, že nie je možné slúžiť dvom pánom. Lebo jedného budem milovať a druhým

---

³⁰⁶ Porov.: LAŠKOTY, L.: Seminárna práca. Spišská Kapitula : 2004.

opovrhovať (Mt 6,24). O tom svedčí aj ľudská skúsenosť, ktorú ktosi vyjadril slovami: „98-percentná svätosť nestačí“, alebo slová príslovia: „Pán Boh nemá rád zlomky“. To znamená, že tu nemá miesto žiadne delenie ani na polovicu, tobôž nie na štvrtiny.

Skutočne, jednoduchosti sa treba učiť. Svedčí o tom životná skúsenosť. Nie nadarmo sa hovorí, že niet nad zdravý sedliacky rozum. Taký človek vidí vec jasne a jednoducho.

Podobne o tom hovorí i príklad vysokoškolačka, ktorý prišiel na prednášku s veľkým očakávaním. Po čase bol však sklamaný jej náročnosťou. Zdala sa mu príliš jednoduchá. Zrazu sa v ňom ozval hlas, ktorý mu hovoril: „Len pozorne počúvaj, nie si až taký vzdelaný, ako si myslíš, aby si mohol podceňovať nejakú prednášku. Uč sa aj z jednoduchosti.“³⁰⁷ Nie sme ďaleko od pravdy, že každý z nás má radšej informácie podávané jednoducho.

Sv. Terézia z Lisieux o sebe hovorí: „Milujem jednoduchosť. Jednoduchí ľudia nepotrebujú žiadne zložité prostriedky. Poviem Bohu celkom jednoducho to, čo mu chcem povedať, bez pekných fráz a vždy mi rozumie. Boh sa nikdy neunaví počúvať ma, keď mu celkom jednoducho rozprávam o svojich starostiach a radoostiach, ako keby ich nepoznal. Marta a Mária hovoria iba toto: „Ten, ktorého miluješ, je chorý“ (Jn 11,3). Jednoducho vyjadria svoje želania, ale neformulujú ich ako prosbu. Tak nechávajú Ježiša slobodne konať podľa jeho vôle.

Pri hľadaní príkladov čnosti je aj blahoslavený biskup, Pavol Gojdič. Jeho pohnutý život, v ktorom zažil množstvo utrpenia, prináša príhodu:

„Bolo to v čase druhej svetovej vojny v Prešove, kde okrem biskupa Pavla Gojdiča, OSBM, sídlil aj biskup Košickej diecézy, Jozef Čársky. Príčinou jeho pohnutého pobytu v Prešove bolo to, že Košice v tom čase boli zabraté horthyovským Maďarskom. Oboch biskupov ľudia často videli na spoločnej prechádzke po meste. Raz keď sa prechádzali, videli malého chlapca, ktorý stál pred bránou jedného domu a naťahoval sa za zvončekom. Ako sa naťahoval, nedarilo sa mu, aby mohol zazvoniť. Biskupi zastali a so záujmom pozorovali chlapca. Po nejakom čase pristúpil k nemu biskup Pavol, chytil ho okolo pása a zdvihol k zvončeku. A chlapec začal zvoniť. Zvoní, zvoní a neprestáva. Už toho bolo pridlho, preto ho zložil na zem a žartom hovorí: „No, a teraz utekajme...!“ Chlapec sa rozbehol a už ho nebolo. Otec biskup ostal v rozpakoch, čo teraz robiť, veď on to chlapcovi povedal len zo žartu a ten to vzal doslovne. Zostal pred bránou a čakal. Pani domu vybehla na balkón pozrieť sa, kto to tak nedočkavo zvoní - a koho nevidí? Pred bránou stojí biskup Pavol. Po vysvetlení celého nedorozumenia sa obaja schuti zasmiali, samozrejme, že sa smial i obďaleč stojaci biskup Jozef Čársky.“³⁰⁸

Aj o také žartovné príhody nemal otec Pavol núdzu. Odhodil všetky ohľady

³⁰⁷ Homiletické príklady : pomôcka pre homilie a katechézy, č. 4, s. 12.

³⁰⁸ Slovo - mesačník gréckokatolíckej cirkvi, č. 12, 1990, s. 8. In: Šturák, P.: Otec biskup Pavol Gojdič, OSBM. Prešov : Vydavateľstvo Michala Vaška, 1997, s. 67.

a nebál sa zaujať jednoduchý postoj, akoby bol rovesníkom chlapca. Ostal stáť pri bráne, nebál sa, čo si o ňom pomyslia, že on, biskup, „také čosi urobil.“ Popri svojej hodnosti pre službu ľuďom, nezabudol byť človekom, lebo i vďaka tomu je pre mnohých vzorom v svedectve života.

19.3 Pápež Ján Pavol II.

Ešte jeden vzor jednoduchého života. Je ním Ján Pavol II., ktorý sa nebál prejavovať odlišný názor, ktorý bol pravdivý a často nepríjemný. No vždy to bolo v ovzduší lásky. Ako zástanca kresťanského personalizmu tvrdí, že „základným zákonom života je sebadarovanie.“³⁰⁹ Napĺňanie toho smeru je veľmi náročné, ale aj účinné, veď i predstavitelia štátov a iných vierovyznaní sa o Jánovi Pavlovi II. vyjadrili s uznaním. Spomeniem z nich aspoň jedného - kubánskeho vodcu, Fidela Castra, ktorý poznamenal, že pri stretnutí s pápežom sa cítil ako v kruhu svojej rodiny.³¹⁰

Nechajme teraz iných rozprávať o Karolovi Wojtylovi, možno sa dozvieme, ako sa mu darí byť darom pre iného.

Svedectvo biskupa Stanislava Rylka: „Nikdy nemal účet v banke, nikdy nevypísal šek, nikdy nevlastnil peniaze.“³¹¹

Mieczislaw Malinsky mu raz zahodil starý zhrdzavený strojček na holenie a na meniny mu dal nový. Vedel totiž, že ak starý strojček nezhodí, Wojtyla nový niekomu podaruje, ako to urobil s väčšinou darčiekov. Stále nosil obnosenú sutanu a staré topánky. „Keď ste sa naňho pozreli,“ spomína Malinski, „mali ste dojem, že je to žobrák, bezvýznamný človek.“³¹²

Vnútoraná nezávislosť, sloboda, zdravý vzťah k všetkým hmotným veciam. I to je vlastnosť nášho Svätého Otca, no má takú slobodu i vo vzťahu k ľuďom?

O tom stačí spomenúť možno len jednu epizódu z jeho života.

Bol menovaný za pomocného biskupa do Krakova v roku 1958. Nevedel o tom. V tom čase, v auguste, bol s mladými rodinami na dvojtýždennom kajakovom výlete na severovýchode Poľska. Dňa 5. augusta dostal list, aby sa hlásil u primasa Wyzsynského vo Varšave. Vyrazili v dvoch kajakoch. Zastavili neďaleko cesty, kajaky nechali pod mostom. Stopovali. Zastavili mliekarenské auto. Wujek, tak sa „nechal oslovovať“ i ako biskup od svojich známych, vyskočil na korbú a usadil sa medzi kanvicami s mliekom. Na stanici odskočil na pánske záchody a „vyšiel odtiaľto oblečený ako kňaz.“³¹³

Iste, záver tejto epizódy poznáme, veď postoj Karola Wojtylu hovorí za všetko.

³⁰⁹ WEIGLL, G.: *Svedok nádeje*. Bratislava : SLOVART, 2000, s. 135.

³¹⁰ Porov.: WEIGLL, G.: *Svedok nádeje*. Bratislava : SLOVART, 2000, obal knihy.

³¹¹ WEIGLL, G.: *Svedok nádeje*. Bratislava : SLOVART, 2000, s. 114.

³¹² WEIGLL, G.: *Svedok nádeje*. Bratislava : SLOVART, 2000, s. 114.

³¹³ WEIGLL, G.: *Svedok nádeje*. Bratislava : SLOVART, 2000, s. 139.

Záver

Jednoduchosť nemožno brať ako čosi nezávislé od iných čností. Zvlášť si môžeme všimnúť prepojenie medzi jednoduchosťou a pokorou. Tak ako ostatné, i čnosť jednoduchosť je neoddeliteľná od lásky. Jednoduchosť spočíva v tom, že chceme získať Božiu lásku. A nehľadíme na to, ako vyzeráme pred ostatnými, ale pred Tým, ktorý vidí všetko.

20 ČNOSŤ PONÍŽENOSTI

Úvod³¹⁴

Dnešná spoločnosť prináša človekovi veľa možností, ako sa zachovať alebo čo si vybrať z mnohých variantov spôsobu života. Situácie, s ktorými sa denne stretávame, nás nútia zaujať svoj osobný postoj, ktorý by mal byť zhodou rozumu a vôle a má prinášať úžitok každého osobne, ako aj pre spoločnosť. Každý deň je novým dôkazom toho, že žiť život v pravde a čnostne je oveľa ťažšie než iné skutočnosti.

Konanie Krista bolo vždy nasmerované na pravdu a jeho život bol príkladom čnostného života. Kristus bol mimoriadne silnou osobnosťou, nikdy nebol vo vleku udalostí a nepodliehal emóciám, náladám, okolnostiam... Sám vedel vždy vytvárať atmosféru a vedel sa prispôbiť situácii, svojim potrebám a cieľom. Ak chceme byť Kristovými svedkami a máme nimi byť, tak je potrebné, aby sme boli ľuďmi pevnými, aby sme neboli vo vleku udalostí, neboli vlečení životom, ale aby sme sami niesli život, a vytvárali prostredie, v ktorom žijeme, vytvárali vzťahy a pretvárali celú skutočnosť okolo seba.³¹⁵ Všimnime si čnosti, ktoré nám pomáhajú stať sa ľuďmi s pevnými postojmi a zvlášť si všimnime čnosť poníženia, ktorá je kráľovnou všetkých čností.

20.1 Čnosti súvisiace s pokorou

„Cieľom čnostného života je stať sa podobným Bohu.“³¹⁶ Svätý Gregor Nyssenský vyjadril cieľ nášho života veľmi výstižne. Môže byť vôbec nejaký

---

³¹⁴ Porov.: JANIGA

³¹⁵ Porov.: HLINKA, A.: *Mravná obroda ako predpoklad znovuvýstavby našej vlasti*. Spišská Kapitula : Kňazský seminár biskupa Jána Vojtaššáka, 1991.

³¹⁶ SVÄTÝ GREGOR NYSSENSKÝ: *De beatitudinibus*, oratio 1: Gregorii Nysseni opera, vyd. W. Jaeger, zv. 7/2 (Leiden 1992), s. 82 (PG 44, 1200).